

PLA COMARCAL LGBTI DEL SOLSONÈS

Servei d'Atenció Integral
Consell Comarcal del Solsonès

 Departament de Drets
Els Drets de les Persones
Direcció General d'Igualtat

ÍNDEX

Diagnosi

Introducció

Terminologia

Objectius

Metodologia

Anàlisi

Conclusions

Pla d'acció

DIAGNOSI

[Escriba aquí]

INTRODUCCIÓ

Aquest document pretén ser una fotografia de la situació de les persones lesbianes, gais, transsexuals, transgènere, bisexuals, intersexuals, queers... (LGTBIQ+) a la comarca del Solsonès. És un estudi inèdit a la comarca donat que mai abans s'ha tractat aquesta temàtica.

Tot això neix i és possible perquè la Generalitat de Catalunya aprovà la Llei 11/2014 per garantir els drets de les persones LGBTIQ+ i lluitar contra la LGTBfòbia. A partir d'aquesta llei es van desplegar els punts SAI (Servei d'Atenció Integral) a tot el territori. En aquesta conjuntura el Consell Comarcal del Solsonès va posar en funcionament el servei a l'octubre del 2018.

El punt SAI té com a objectiu garantir els drets de les persones LGTBIQ+ i lluitar contra la LGTBfòbia tal com recull la Llei 11/2014. Des de la seva creació, al Solsonès, s'han realitzat diferents actuacions. En un primer moment es va contactar amb els diferents serveis municipals i comarcals per promoure la formació de tot el personal de l'Administració, per tal de garantir el deure d'intervenció i sensibilitzar els professionals per desenvolupar una atenció ciutadana diversa i inclusiva. A més a més, enguany, s'han realitzat diferents campanyes de visibilització enfocades a tota la població. Per fer un tast: el dia 29 de juny es van fer un seguit d'actes per celebrar el dia per l'alliberament LGTBIQ+, es va participar a la Setmana de la Gent Gran oferint un cafè col·loqui amb Daniel Gabarró i es van fer uns cartells per fer palès els diferents models familiars coincidint amb la Fira de Sant Isidre. Paral·lelament s'ha anat fent tot un treball de camp per poder elaborar aquest document.

Així doncs, aquesta diagnosi pretén detectar les necessitats de les persones LGTBIQ+ de la comarca per poder buscar les estratègies més adequades per normalitzar la seva situació i promocionar la diversitat. Cal destacar que, per ser minuciosos en la feina que presentem, s'ha comptat amb l'assessorament i acompanyament de l'Associació Colors de Ponent.

Sense més dilació, aquest és el resultat de la diagnosi, pas previ per poder extreure les dades i conclusions sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere que es dona a la nostra comarca. Serà a partir d'aquestes dades que podrem encaminar-nos cap al disseny d'un pla comarcal de polítiques LGTBIQ+ on puguem donar resposta a totes les necessitats que hagin sorgit.

TERMINOLOGIA

Abans d'endinsar-nos en la diagnosi, per tal d'establir el seu significat i poder tractar la informació de la manera més adequada possible, és important definir alguns termes de l'àmbit LGBTIQ+ que trobareu en el document. Amb aquest preàmbul volem fer accessible la lectura d'aquest document a persones encara no familiaritzades amb les persones LGBTIQ+ o la matèria.

Bisexual: dit de la persona que sent atracció sexual envers les persones d'ambdós gèneres.

Cisgènere (o cis): dit de la persona que s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer.

Expressió de gènere: són tots aquells comportaments, maneres de vestir, gesticulacions, pentinat, etc. d'una persona que la societat atribueix a un gènere o un altre. L'expressió de gènere es veu notablement condicionada per les expectatives socials que les persones tenen sobre com s'han de comportar els homes i les dones. L'expressió de gènere no ha de ser fixa ni ha de coincidir necessàriament amb el sexe o la identitat de gènere de la persona.

Identitat de gènere: sentiment de pertinença a un gènere determinat. La identitat de gènere té a veure amb la identificació de les persones amb els rols que socialment s'atribueixen a homes i dones, independentment del gènere que se'ls va assignar en néixer segons les seves característiques biològiques.

Heteronormativitat: es defineix com el reforç que s'observa, per part de moltes institucions socials, de determinades creences sobre el suposat paral·lelisme entre sexe, gènere i sexualitat, el qual es dona per fet. Algunes d'aquestes creences són la idea que les persones es classifiquen en dues categories complementàries diferents: home i dona; que les relacions sexuals i conjugals només són normals si es donen entre persones de sexes diferents; que les relacions íntimes entre persones del mateix sexe no tenen valor sexual, o que a cada sexe li correspon un rol natural a la vida.

Heterosexualitat: és l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del gènere oposat.

Homosexualitat: és l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del mateix gènere.

Intersexual: persones que no encaixen en les expectatives de mascle o femella al néixer en relació amb el sexe biològic.

Homofòbia: "és la por o l'aversion irracional contra l'homosexualitat i contra les persones lesbianes, gais o bisexuals (LGB) basada en el prejudici" (FRA, 2009).

[Escriba aquí]

Lesbofòbia: és la por o l'aversió irracional contra les dones lesbianes.

Orientació sexual: fa referencia a “la capacitat d’atracció emocional, afectiva i sexual profunda de les persones envers persones d’un altre gènere, el mateix o de més d’un, així com les relacions íntimes i sexuals que hi estableixen” (FRA, 2009).

Persones trans*: són persones amb una identitat de gènere diferent del gènere assignat al néixer i que poden dur a terme canvis corporals per adequar-se a la imatge corporal socialment establerta en funció del seu gènere sentit. Les dones trans (o trans femenines) han nascut en un cos masculí i se senten dones, mentre que els homes trans (o trans masculins) canvien de dona a home.

Transfòbia: es pot descriure com la por irracional a la no conformitat de gènere o a la transgressió de gènere, com ara la por o l'aversió a les dones masculines, els homes femenins, les persones anomenades en anglès *cross-dressed*, trans o d'altres que no s'avenen amb els estereotips de gènere.

Queer: persona que, d'acord amb la teoria queer, no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja d'identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual específica.

Transgènere: el terme transgènere va néixer als Estats Units cap als anys vuitanta del segle XX com a reacció a la forma d'origen mèdic transsexual, associada generalment a les operacions de reassignació sexual, i està relacionat amb la crítica al sistema binari tradicional home-dona. La forma transgènere engloba tot el ventall de persones amb identitats de gènere no normatives (transsexuals, queers, persones de gènere fluid, persones agènere, etc.).

Transsexualitat: dit de la persona transgènere que s'identifica amb el gènere contrari a aquell que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques.

OBJECTIUS

Per tal de dur a terme una bona diagnosi és important establir quins objectius busquem. En aquest sentit podem parlar d'un objectiu general bàsic i d'uns quants d'específics derivats d'aquest general.

Objectiu general:

- Conèixer la realitat LGBTIQ+ de la comarca Solsonès.

Objectius específics:

- Apropar-nos a les persones LGBTIQ+ per treballar conjuntament.
- Descobrir les necessitats de les persones LGBTIQ+ a la comarca.
- Percebre la sensibilitat de la població vers la temàtica LGBTIQ+.
- Observar en quins àmbits hi ha més discriminació cap a les persones LGBTIQ+.

METODOLOGIA

Per realitzar aquest estudi s'han utilitzat diverses eines de recerca d'informació. S'ha buscat interrelacionar mètodes quantitativs amb qualitativs per extreure informació veraç i fidedigna.

Per una banda, de caràcter quantitativ, s'ha concretat un model de qüestionari en línia amb preguntes obertes i tancades que s'adequava a tres perfils de públic diferent. Un qüestionari per a persones LGTBIQ+ del Solsonès, un altre qüestionari per a treballadors i treballadores públiques del Solsonès i un qüestionari per a població en general del Solsonès. Cal puntualitzar que s'han elaborat tres qüestionaris per poder recollir informació més diversa i complementària.

Per tal de completar la informació extreta dels qüestionaris s'ha realitzat una part qualitativa mitjançant entrevistes presencials amb persones LGTBI i amb informants clau de diferents àmbits. Cal tenir en compte que el conjunt de persones entrevistades s'han escollit amb l'objectiu de tenir un ventall ampli d'informació sobre la realitat al Solsonès.

Per altra banda, des de l'Oficina Jove del Solsonès s'ha recollit la percepció dels joves i adolescents a través d'unes preguntes penjades als seus canals de comunicació i difusió.

1. Qüestionaris en línia

Com s'ha esmentat amb anterioritat, per tal de recollir dades reals sobre la situació de les persones LGTBIQ+ a la comarca del Solsonès es van elaborar tres qüestionaris en línia. Un destinat a les mateixes persones LGTBIQ+, un altre dirigit a la població en general i un tercer destinat a professionals de l'Administració.

La difusió dels qüestionaris en línia s'ha fet a través del Consell Comarcal i l'Ajuntament de Solsona. Aquests dos organismes han aprofitat totes les xarxes actuals com Facebook, Instagram, twitter, correu electrònic, whatsapp...per tal de fer-ho accessible a tota la població.

L'objectiu dels qüestionaris era recollir dades sobre la realitat i les problemàtiques amb què es troben les persones LGTBIQ+ de la comarca en diferents àmbits de la vida (espai públic, feina, educació/formació, relacions interpersonals, lleure i oci, esports, salut, Administració pública i altres).

Per a l'elaboració dels qüestionaris, s'han agafat com a base les indicacions de la *Guia per a l'elaboració de plans locals LGTBI* elaborada per la Diputació de Barcelona. Donada la singularitat de la nostra comarca i per facilitar la recollida d'informació, s'han introduït algunes modificacions:

[Escriba aquí]

- S'han adaptat algunes preguntes per poder recollir dades quantitatives en relació amb els àmbits en què s'havien detectat situacions de discriminació.
- S'han separat els qüestionaris per a persones LGTBIQ+ dels de la resta de població per poder introduir en aquests qüestionaris preguntes autobiogràfiques en relació amb les situacions de discriminació de vivència pròpia.
- Al perfil de les persones, s'ha inclòs l'opció "queer".
- S'ha posat un apartat per tal que les persones interessades deixessin les seves dades personals per posar-nos-hi en contacte i formar part de la diagnosi.

Els qüestionaris s'han fet amb l'aplicatiu Google forms i van estar oberts de l'1 de desembre al 31 de gener.

Mitjançant els qüestionaris s'han recollit un total de 249 respostes completes. Aquestes s'han distribuït de la forma següent: 29 de persones LGTBIQ+, 143 de població en general i 77 de professionals. Per a l'anàlisi de les dades només s'han tingut en compte els qüestionaris complets.

La xifra de 249 qüestionaris per a una població de 13.392 habitants pot semblar baixa, però és una molt bona xifra si ho comparem amb altres processos similars (a la comarca de l'Alt Urgell, l'any 2017 es van recollir 151 respostes d'una població total de 20.296 persones; a Barcelona ciutat entre 2008 i 2009 es van recollir 454 respostes).

1.1 Perfil de persones que han respost el qüestionari adreçat a persones LGTBIQ+

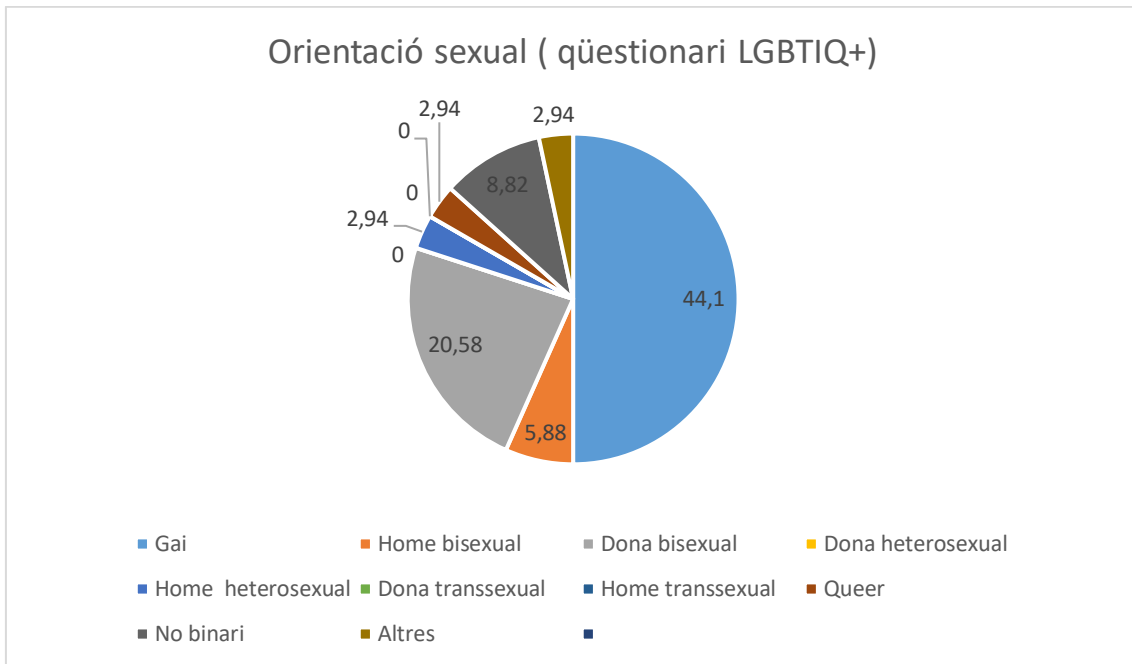
Gènere i orientació sexual

En relació amb el gènere i l'orientació sexual de les persones que han respost el qüestionari per a persones LGTBIQ+, veiem que majoritàriament han respost homes (62,07%), dels quals un 83,33% són gais, un 11,11% són bisexuals i un 5,55% són heterosexuals. El percentatge acumulat de respostes de dones és del 37,93%, de les quals un 63,63% són bisexuals, un 36,36% són lesbianes. Destaquem com a rellevant que tothom s'ha categoritzat en home o dona i a més a més hem trobat un 3,44% de persones que s'han definit, al mateix temps, com a queers, un altre 3,44% com a altres i un 10,34% en el sistema no binari.

No s'ha enregistrat cap resposta de persones trans*, ni homes ni dones, fet que fa que l'estudi pugui quedar incomplet en tant que no s'ha pogut recollir dades de les persones trans. Al mateix

[Escriba aquí]

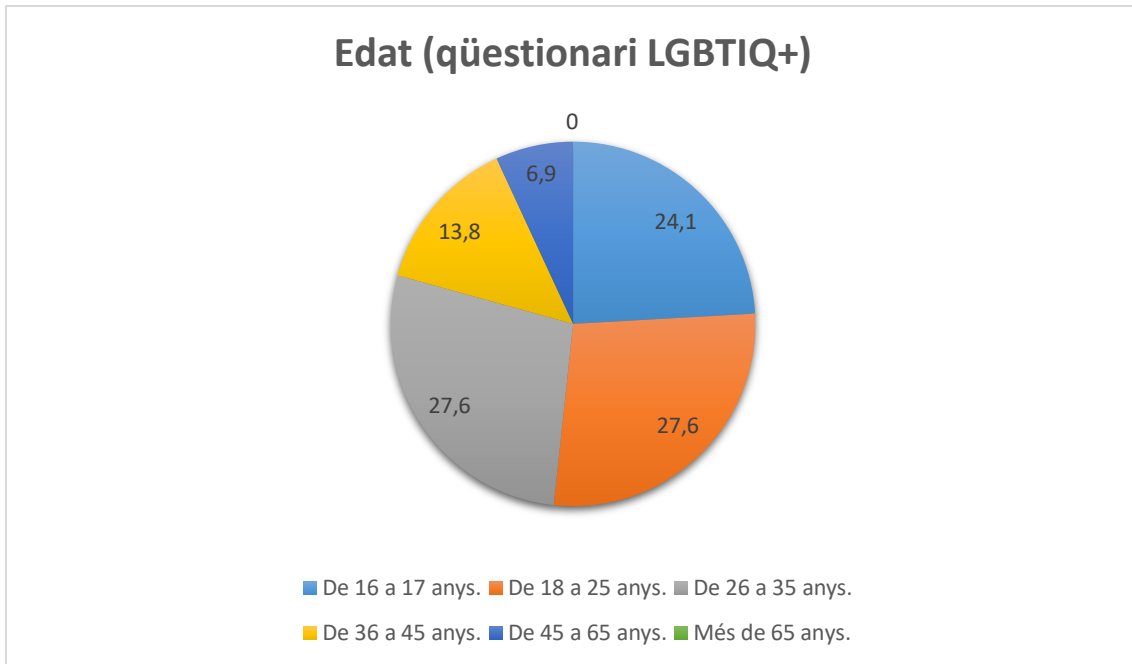
temps també ho veiem com una dada significativa que també ens aporta informació sobre aquest col·lectiu.

Edat

Per edats, cinc de cada deu persones enquestades són menors de 25 anys (51,7%). En relació amb tots els grups d'edat, un quart de les persones enquestades tenen entre 18 i 25 anys (27,6%), un 24,1% són menors de 18 anys, el 13,8% tenen entre 36 i 45 anys, un 27,6% de 26 a 35 anys i un 6,9%, tenen entre 46 i 65 anys. No s'ha enregistrat cap resposta de persones majors de 65 anys. Més de la meitat de les respostes (55,2%) són de persones entre els 18 i els 35 anys.

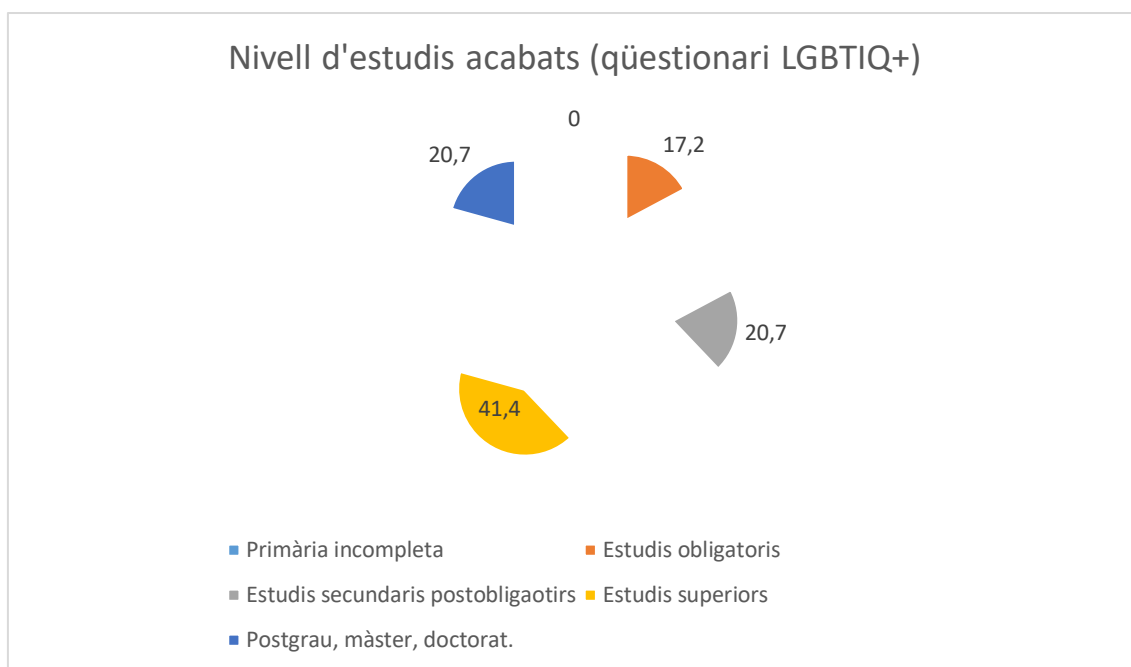
El fet que l'enquesta hagi estat en línia segurament influeix en l'alt índex de respostes entre gent jove i el baix nombre de respostes en col·lectius de persones de mitjana i tercera edat. També ens pot generar la hipòtesi que aquesta temàtica estigui més normalitzada en la població més jove.

Formació

Pel que fa al nivell d'estudis acabats en el qüestionari per a població LGTBIQ+, el grup més nombrós és el de persones amb estudis superiors (41,4%), seguit pels que tenen postgraus, doctorats o màster (20,7%) i els que tenen estudis secundaris postobligatoris (20,7%), i finalment els que tenen estudis obligatoris (17,2%). El 100%, doncs, tenen estudis obligatoris o secundaris postobligatoris o es troben encara estudiant.

No s'ha enregistrat cap resposta de persones que tinguin només estudis primaris incomplets.

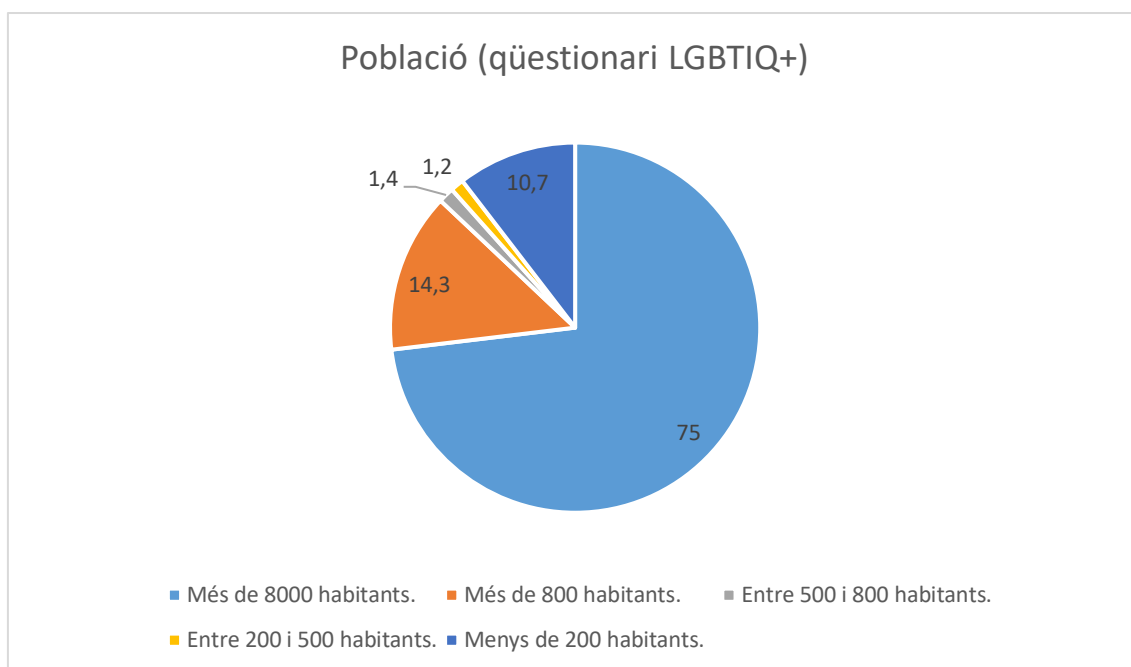

Població

Per tal d'interpretar més bé les dades d'aquest apartat cal saber que Solsona suposa un 67,3% de la població del Solsonès, Sant Llorenç un 6,97% i els municipis de menys de 800 habitants un 25,75%.

Respecte als enquestats i el seu municipi de residència, trobem que aquestes respostes s'han concentrat al nucli de la capital de la comarca, Solsona, amb un 75%. El 25 % restant s'han dividit entre Sant Llorenç de Morunys amb un 14,3% i després un 10,7 % en municipis de menys de 200 habitants. S'han registrat respostes minses en municipis entre 200 i 800 habitants.

[Escriba aquí]

Conclusió:

El perfil genèric que ha respost el qüestionari LGBTIQ+ és un home gai de 26 anys amb estudis superiors i que viu a Solsona.

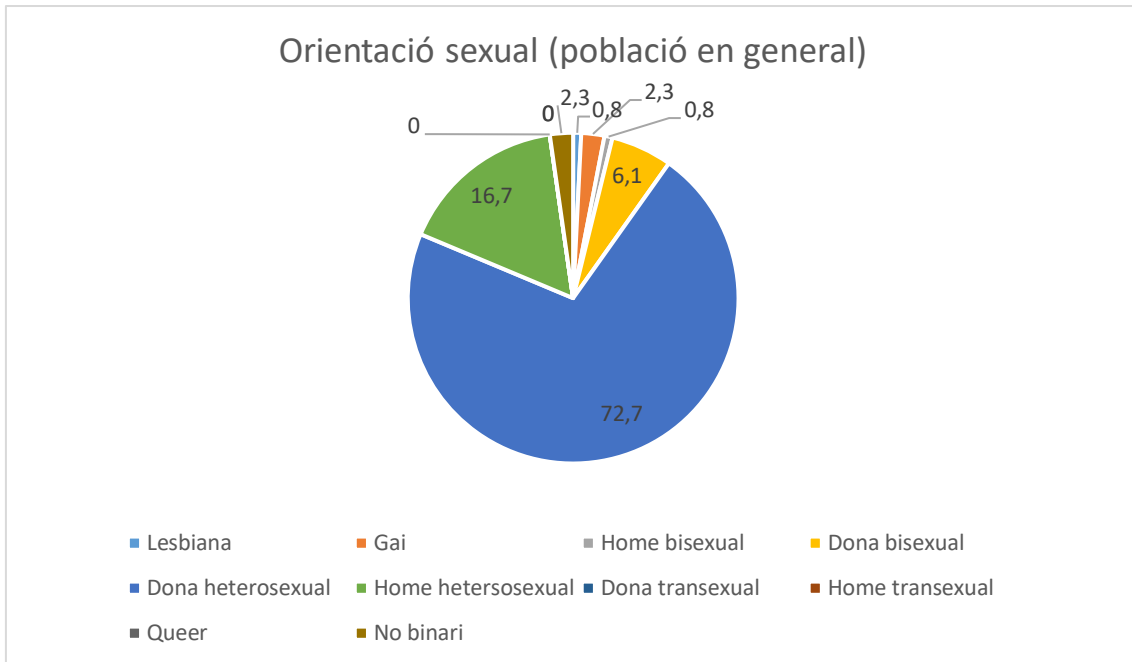
1.2 Perfil de persones que han respost el qüestionari adreçat a la població general

Gènere i orientació sexual

En el qüestionari de població en general, el perfil mostra que majoritàriament han respost dones (79,6 %). Els homes representen un 19,8%. Per altra banda, el no binari representa el 2,3% restant. No s'ha registrat cap resposta de persones trans ni queers.

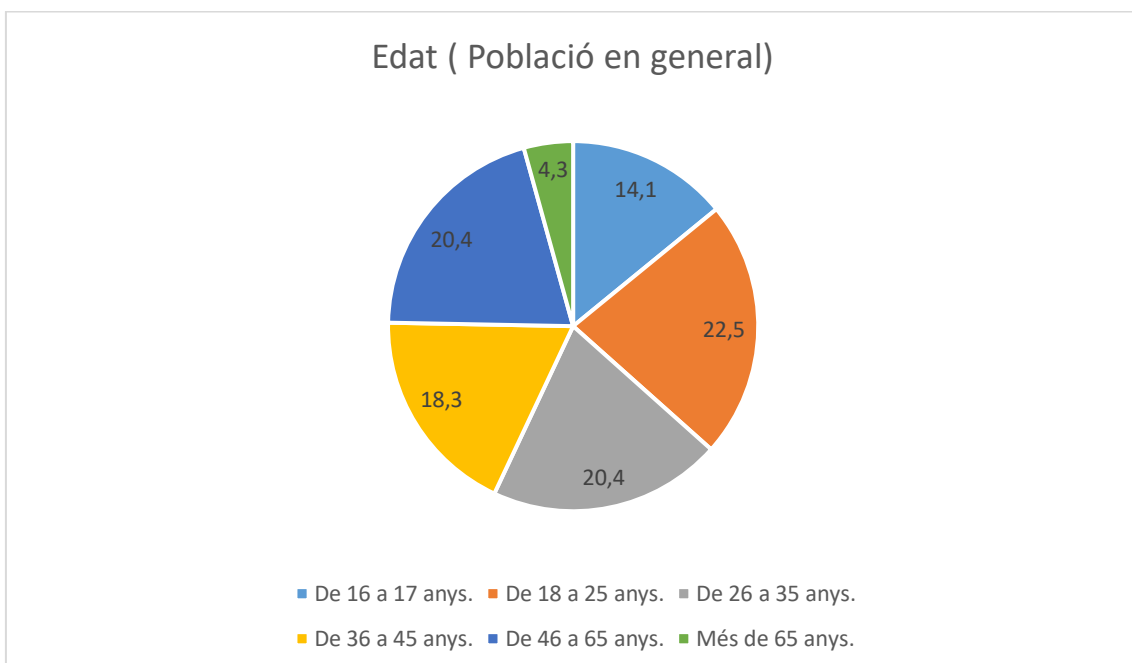
El grup més majoritari és el de dones heterosexuales (72,7 %), seguit pels homes heterosexuales (16,7%) i per la dona bisexual (6,1%).

[Escriba aquí]

Edat

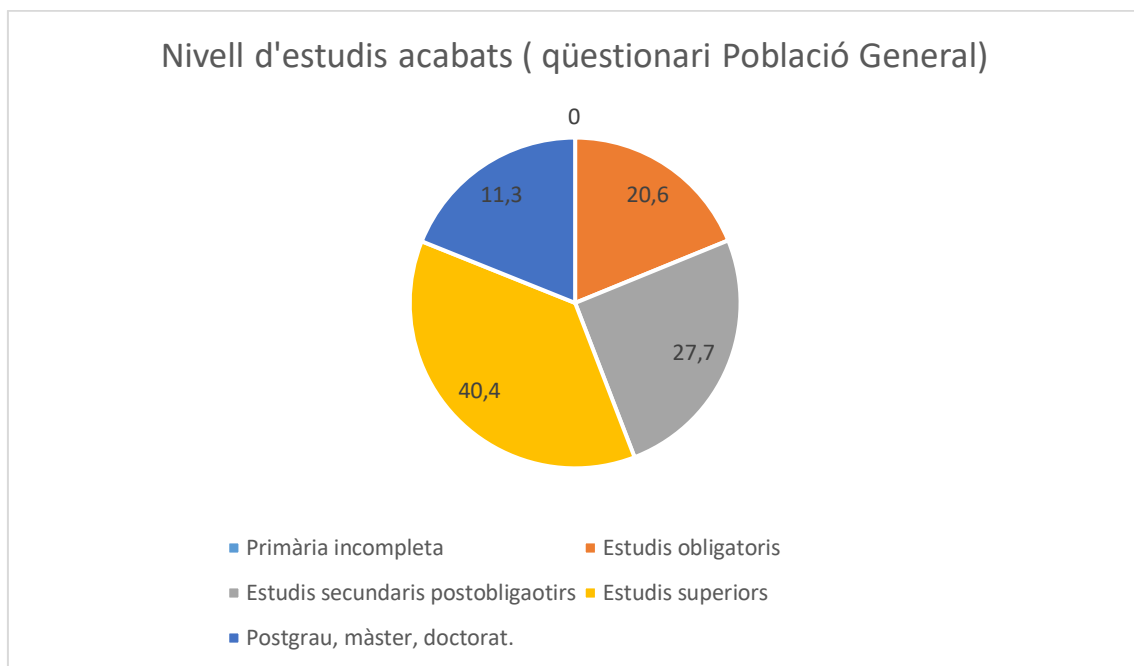
En els perfil d'edat trobem petites diferències entre els qüestionaris LGBTIQ+ i els de població en general. En aquest cas el gruix dels enquestats es troba per sobre dels 26 anys (63,4 %). Malgrat aquesta dada, el grup específic més nombrós és el comprès entre 18-25 anys (22,5%), igual que en el qüestionari LGBTIQ+. Cal mencionar que un de cada tres dels enquestats té més de 46 anys.

[Escriba aquí]

Nivell d'estudis acabats

En l'apartat de nivell d'estudis no observem diferències substancials entre el qüestionari LGBTIQ+ i el de població general. Només cal destacar una davallada en el percentatge d'enquestats amb postgrau, màster i doctorat, d'un 20,7% a un 11,3%. El percentatge més alt torna a tenir-lo estudis superiors (40,4%), seguit per enquestats amb estudis secundaris amb un 27,7%. Després trobem un 17,2% dels enquestats que tenen estudis obligatoris. Finalment trobem els enquestats del grup de doctorat, màster, postgrau (11,3%), esmentats abans.

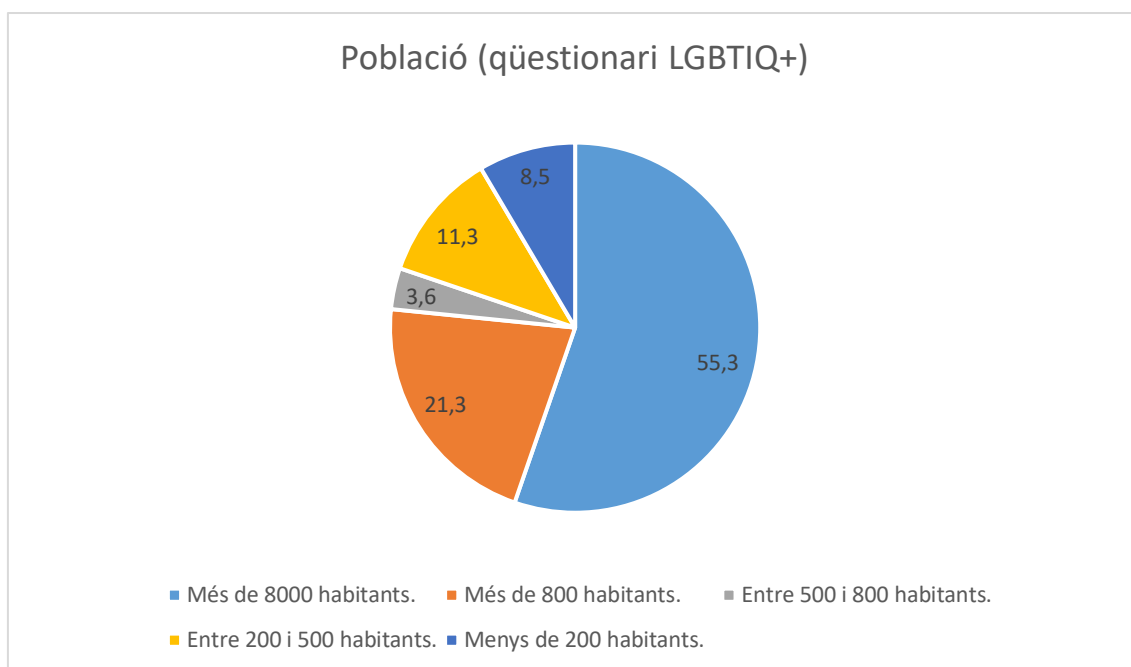

Població

Per tal d'interpretar més bé les dades d'aquest apartat cal saber que Solsona suposa un 67,3% de la població del Solsonès, Sant Llorenç de Morunys un 6,97% i els municipis de menys de 800 habitants un 25,75%.

Referent a la població trobem diferències notòries entre el qüestionari LGBTIQ+ i el de població general. Passem d'un 75% d'enquestats de Solsona en el qüestionari LGBTIQ+ a un 55,3% en el de població general. Malgrat això, entre Solsona i Sant Llorenç de Morunys aporten el 76,6 % dels enquestats. El 23,3% restant el trobem repartit en municipis de menys de 800 habitants. Entre 500 i 800 un 3,6%. Seguit d'un 8,6% de municipis de menys de 200 habitants i un 11,3% de municipis entre 200 i 500 habitants.

[Escriba aquí]

Conclusió

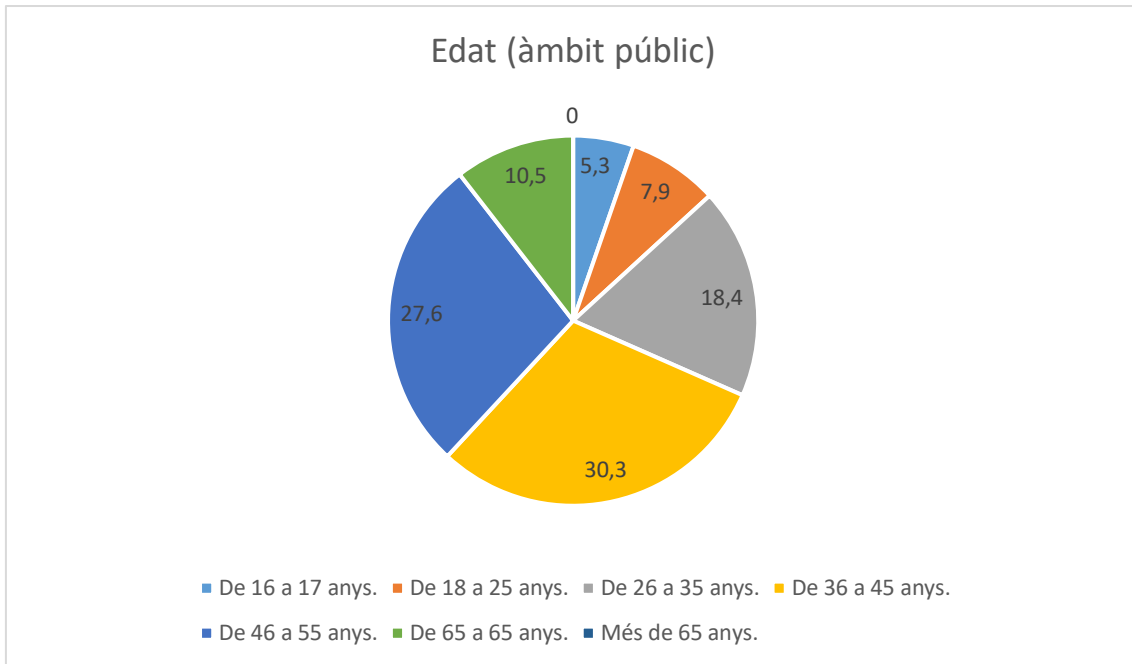
El perfil genèric que ha respost el qüestionari de població general és una dona heterosexual de 32 anys amb estudis superiors i que viu a Solsona.

1.3 Perfil de persones que han respost el qüestionari adreçat a persones que treballen en l'àmbit públic

Edat

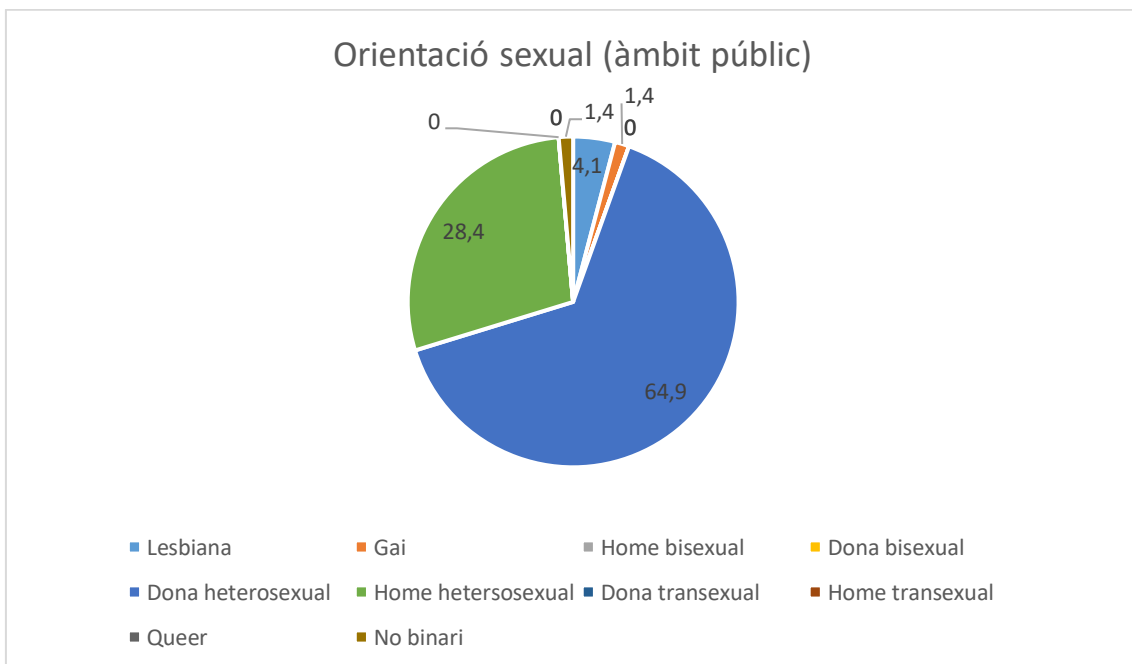
Comparat amb els altres dos qüestionaris, en aquest el perfil de l'edat és més gran. La majoria dels enquestats tenen entre 36 i 45 anys (30,3%). També trobem molt a prop el grup de 46 a 55 anys (27,6%). Segueix el grup comprès entre 26 i 35 anys (18,4%). Cal destacar un augment de la representació del col·lectiu situat entre 56 i 65 anys (10,5%). També baixa la representació del grup situat entre 18 i 25 anys (7,9%). Finalment trobem un 5,3% entre 16 i 17 anys i un 57,9% que té més de 36 anys.

[Escriba aquí]

Gènere i orientació (àmbit públic)

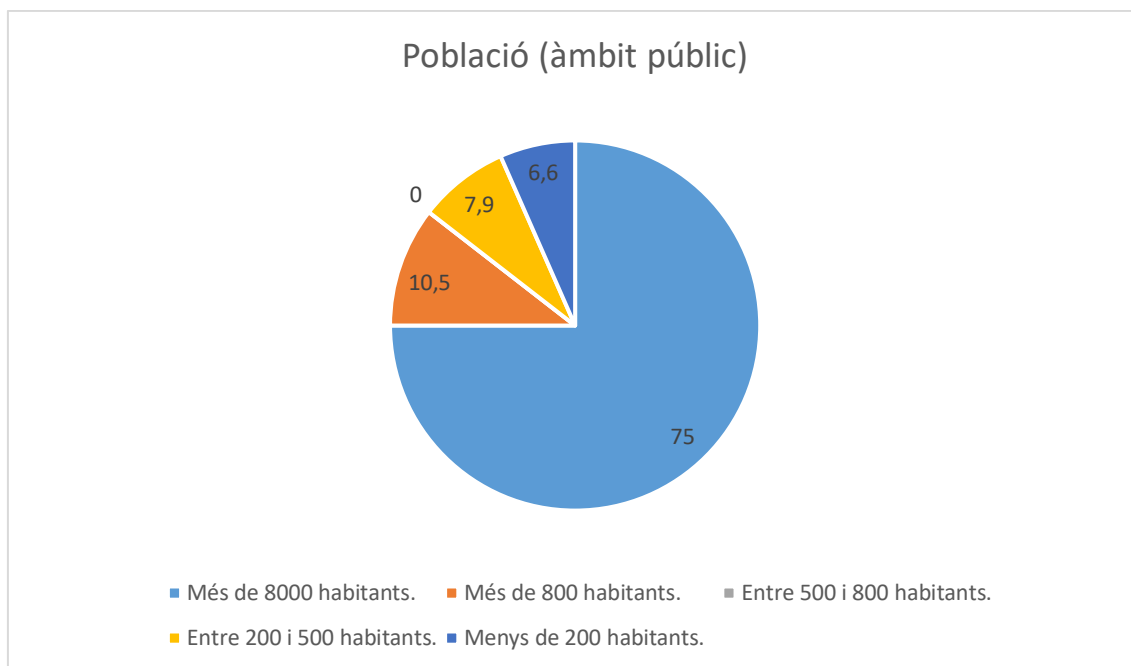
Com en el qüestionari de població en general trobem una gran participació del grup de dones (69%). Aquestes es reparteixen en dona heterosexual (64,9%) i dona lesbiana (4,1%). De la resta trobem un 29,8% d'homes, la majoria es defineixen com home heterosexual (28,4) i l' 1,4% com a gai. L'1,4% restant es defineixen com a no binaris.

[Escriba aquí]

Població del municipi on treballen

La tercera part dels que han respost treballen a Solsona (75%). Després trobem un 10,5% de Sant Llorenç de Morunys. El 15% restant es divideix entre municipis de menys de 800 habitants.

2. Entrevistes a persones LGBTIQ+ i a informants clau

Amb la finalitat de complementar les respostes dels qüestionaris en línia i emfatitzar en aquelles necessitats detectades vam realitzar diferents entrevistes semiestructurades a diferents perfils que vam creure que podrien aportar-nos informació des de diferents àmbits. S'han realitzat entrevistes a mida, passant per l'alcalde de Solsona fins al grup de gèneres de Solsona. En total s'han realitzat 20 entrevistes amb els perfils següents:

	Pseudònim	Perfil	Àmbit	Edat	Municipi de residència
1	Antoni	Home, heterosexual	Lleure	De 26 a 35	Més de 8000 habitants
2	Pere	No binari, gai	Social	De 18 a 25	Més de 8000 habitants
3	Maria	Dona heterosexual	Serveis socials	De 36 a 45	Més de 8000 habitants
4	Esther	Dona heterosexual	Educació	De 46 a 55	Més de 8000 habitants

[Escriba aquí]

5	Joana	Dona Heterosexual	Educació	De 46 a 55	Més de 8000 habitants
6	Mireia	Dona lesbiana	Associació	De 26 a 35	Més de 8000 habitants
7	Judith	Dona bisexual	Associació	De 26 a 35	Menys de 800 habitants
8	Lluïsa	Dona heterosexual	Associació	De 26 a 35	Menys de 800 habitants
9	Carme	Dona bisexual	Associació	De 26 a 35	Més de 8000 habitants
10	Marta	Dona heterosexual	Hosteleria	De 26 a 35	Més de 8000 habitants
11	David	Home gai	Turisme i Artístic	De 26 a 35	Més de 8000 habitants
12	Marc	Home heterosexual	Polític	De 46 a 55	Més de 8000 habitants
13	Adelina	Dona lesbiana	Educació i Esport	De 26 a 35	Entre 200 i 500 habitants
14	Josep	Home gai	Artístic	De 36 a 45	Més de 8000 habitants
15	Ramon	Home gai	Educació	De 36 a 45	Entre 200 i 500 habitants
16	Isabel	Dona heterosexual	Educació	De 56 a 65	Més de 8000 habitants
17	Miquel	Home gai	Educació i activista	De 26 a 35	Menys de 200 habitants
18	Xavier	Home gai		De 36 a 45	Més de 8000 habitants
19	Míriam	Dona heterosexual	Cossos de seguretat	De 36 a 45	Més de 8000 habitants
20	Júlia	Dona bisexual	Estudiant	Menys de 18	Més de 8000 habitants

2.1 Mancances dels perfils enquestats i entrevistats

Un cop analitzats els perfils que hem entrevistat i els que han respost els qüestionaris, podem observar quins són aquells que ens manquen i que no ens han permès tenir una visió més àmplia.

Per una banda constatem la falta de visibilització de les mateixes persones LGBTIQ+ i el poc activisme d'aquestes. Trobem que, malgrat que hi ha gent del col·lectiu, no volen alçar gaire la veu ni visibilitzar-se en un context que molts consideren conservador. Ha estat una tasca complicada entrevistar-se amb gent del col·lectiu, molts d'ells viuen fora.

La manca de persones trans i queer en les entrevistes i en els qüestionaris no ens permeten conèixer la realitat d'aquestes persones a la comarca.

[Escriba aquí]

Cal remarcar la poca participació de persones migrades i el fet de no tenir en compte les persones amb diversitat funcional en els qüestionaris. Això ens donaria informació extra sobre les persones que poden patir discriminació interseccional.

Tot i que celebrem l'alta participació de les dones, aquesta dada ens deixa entreveure que podria ser que els homes mostressin una baixa participació en temes socials o algunes reticències en aquesta temàtica.

Ens ha costat arribar als municipis petits i trobar-hi referents per observar la realitat dels entorns més rurals.

Un altre aspecte a destacar és la manca de respostes de persones amb baix nivell d'estudis. La gran majoria tenen estudis superiors. Aquest punt ens fa qüestionar si el motiu és que no han rebut la informació per respondre els qüestionaris o per manca d'interès sobre aquest tema.

Hem trobat a faltar informants clau en àmbits com la sanitat, el món empresarial o laboral per la dificultat d'accés a aquests.

Finalment, cal fer notar que la participació mitja ha estat d'un perfil entre 18 i 45 anys. No hem sabut arribar a població més envellida, podria ser per manca d'accés a les noves tecnologies en el cas dels qüestionaris en línia o perquè no s'han sentit interpel·lats.

ANÀLISI DEL CONTEXT

En aquest punt s'ha intentat representar totes les dades obtingudes a partir dels qüestionaris i les entrevistes. Pretén ser un punt de debat on plasmar la situació actual vers la temàtica LGBTIQ+ al Solsonès. Aquesta informació s'exposarà en tots aquells àmbits transversals que envolten la nostra societat.

Espai públic

En aquest àmbit trobem que la realitat LGBTIQ+ es troba invisibilitzada. En el qüestionari de població general un 80% creu que les persones LGBTIQ+ no són visibles a la comarca. Això queda reforçat en el qüestionari per a persones LGBTIQ+, on un 96,4% creuen que un dels eixos més importants a treballar és la visibilització del col·lectiu. Reflex d'aquesta poca visibilitat és la dada extreta en el qüestionari per a persones que treballen en àmbits públics: un 60% dels enquestats desconeixen si en el seu departament de treball hi ha persones del col·lectiu.

Paral·lelament, al Solsonès no hi ha cap entitat LGBTIQ+. El suport més proper es troba a 50 km de distància, a Manresa. Des de fa uns anys el Grup de Gèneres del Casal Popular la Fura s'està apropant a aquesta temàtica per donar resposta al que també és un problema derivat d'una societat heteropatriarcal.

Al Solsonès, per tal de fer-nos-en una idea, només hi ha hagut 4 matrimonis entre persones del mateix sexe entre el 2012-2017. **(Font: IDESCAT)**

Al Solsonès l'espai públic és de tots, i en boca de tots. En aquest sentit una de les persones entrevistades [Pere] ens deia: "Solsona no és un espai afavoridor per mostrar-se lliurement. Malgrat que sembla ser que es recicla, el que es dirà de tu condiciona". Aquest entorn hostil no ajuda i les mateixes persones LGBTIQ+ es senten poc empoderades per visibilitzar-se: "Poca Autovisibilització del col·lectiu per pors" [Pere]. També cal esmentar que en entorns més rurals la dificultat encara és major. Com ens diu una altra entrevistada [Maria]: "en entorns més rurals hi ha més pressió, prejudicis, falta d'anonimat". Aquesta tendència rural de manca d'intimitat també és un factor que fa que hi hagi "gent reprimida en estils de vida normatius" [Maria].

Malgrat aquestes dades més aviat pessimistes, cal dir que les noves generacions cada cop tenen més recursos i es senten més empoderades gràcies a la sensibilització vers la temàtica i que comencen a haver-hi més referents locals que viuen la seva diversitat amb llibertat. Això es veu reforçat pel perfil, més aviat jove, que ha respost els qüestionaris; un 51,7% dels enquestats en el qüestionari LGBTIQ+ són menors de 25 anys.

[Escriba aquí]

Focalitzat més en les situacions de discriminació en l'espai públic trobem que un 62% de les persones LGTBIQ+ expliquen que s'hi han trobat problemes. De la mateixa manera, un 60% de les persones de la població en general hi han presenciat algun tipus de discriminació. Cal puntualitzar que algunes de les situacions descrites pels enquestats s'han donat fora de la comarca.

Quan parlem de tipus de discriminació en l'espai públic, la majoria de problemes que s'hi han donat són agressions verbals (44% LGTBIQ+ i 58% població en general), menyspreu (50% LGTBIQ+ i 57,3% població general). Les persones LGTBIQ+ reafirmen que l'espai públic no és un espai segur (38,9%).

“Insultar-me pel carrer” [enquesta persones LGTBIQ+]

“Mirades crítiques i de menyspreu” [enquesta persones LGTBIQ+]

“El cop més dur que m’he emportat ha sigut els insults dels propis amics” [enquesta persones LGTBIQ+]

“Cap agressió directa per sort, però sí comentaris despectius cap al col·lectiu en general” [enquesta població general]

“No he pensat en cap situació en concret, perquè se’n donen moltes. Situacions de menyspreu, d’humiliació... el simple fet de dir marica” [enquesta població general].

En aquest sentit també hem trobat que tant la població en general com les persones LGTBIQ+ han relativitzat algunes actituds, que són discriminatòries.

“Hi ha comentaris que ja no visc com a discriminatoris” [Xavier]

“Hi ha discriminacions normalitzades” [Miquel]

En el qüestionari de la població en general, només en un 38,8% de les situacions de discriminació es va intervenir. La intervenció en aquests casos va ser majoritàriament amb diàleg (70%) i només en un 13% es va denunciar la situació. Des dels cossos de seguretat ens afirmen que no s’ha atès cap denúncia per odi i discriminació cap a l’orientació sexual, identitat o expressió de gènere. Aquestes dades reforcen la idea prèvia que hi ha discriminacions normalitzades que no es denuncien i tampoc s’hi intervé.

“No s’intervé perquè la causa no va amb ells i és un tema minoritari” [Ramon]

“Es va acabar amb una recriminació dura i al final es va disculpar avergonyit” [enquesta població general]

[Escriba aquí]

“En una població on tothom es coneix costa més. Por a represàlies” [Josep]

La manca de sensibilitat ciutadana vers les discriminacions en l'àmbit públic comporta inseguretats per part del col·lectiu. Aquesta inseguretat, consegüentment, no ajuda que les persones amb diversitats d'orientació sexual o de gènere puguin mostrar la seva afectivitat lliurement en l'espai públic. Això provoca al mateix temps poca visibilització.

“Mostrar la meua afectivitat en l'espai públic és una de les parts que més em costa”
[Pere]

“Ets conscient que el que facis causa repercussions” [Miquel]

“Poca normalització d'afecte entre homosexuals” [Marc]

“Jo no mostro la meua afectivitat. Està mal vist” [Adelina]

“La diversitat no es veu amb bons ulls per la influència del sistema patriarcal” [enquesta persones LGBTIQ+]

També hem trobat diverses al·lusions a la influència del bisbat i com això pot influir en les característiques de la comarca i els seus habitants.

“El bisbe de Solsona ha fet uns quants atacs homòfobs en els seus escrits” [Miquel]

També es deixa palesa la diferència generacional com a factor influent a l'hora d'entendre i acceptar la diversitat afectiva en l'espai públic.

“Generacionalment s'està normalitzant” [Mireia]

“Abans la societat no els acceptava” [Ramon]

“Connotació negativa del col·lectiu fins fa poc, cada cop més acceptat” [Judith]

Per altra banda també hem posat èmfasi en el fenomen del sexili. Alguns testimonis ens parlen de la seva vivència i de la de coneguts que marxen, temporal o definitivament, per trobar espais en els quals poder mostrar-se lliurement. Cal puntualitzar que aquests testimonis verbalitzen que en generacions actuals no es dona amb la mateixa freqüència i connotació que abans.

“Porto 15 anys a Barcelona, se'm fa estrany que comenci a sonar a Solsona” [Ramon]

“Aquí no pots desplegar-te” [Ramon]

“Conec gent, però molts d'ells han buscat espais fora de Solsona” [Judith]

“Al Solsonès hi ha falta de referents” [Miquel]

[Escriba aquí]

“Molta gent ha marxat fora buscant codis i espais en els quals es senten lliures”

Malgrat que fins ara podríem tenir una imatge de la comarca molt hostil també trobem testimonis que han viscut bé la seva condició sexual o d'identitat. Podem observar que la vivència personal en l'ambient familiar, la maduresa personal i aspectes emocionals i de la personalitat poden ajudar a mostrar-se lliurement en l'espai públic.

“Es pot mostrar l'afectivitat en l'espai públic, depenent de la persona ho viuràs d'una manera o una altra” [David]

“El jovent cada cop dona menys importància al que diran la gent” [Esther]

Després d'analitzar la situació de les persones LGBTIQ+ en el context de la comarca i en l'espai públic d'aquesta, cal tenir en compte les propostes que els participants han fet arribar. Entre elles destaca la necessitat d'enfocar les activitats del futur pla de polítiques LGBTIQ+ cap a la visibilització del col·lectiu. Es debat si cal una associació LGBTIQ+ o si s'ha d'absorbir des d'alguna entitat ja creada per tal de no estigmatitzar i sectoritzar més el col·lectiu. En aquest sentit alguns testimonis trobarien interessant buscar referents a la comarca com a suport en algunes casuístiques.

Finalment, agafant la frase “Solsona estaria millor sense alguns solsonins”, creiem que el canvi profund és de mentalitat social, un procés de sensibilització a llarg termini per tal d'assumir la diversitat com un fet existent, respectable i enriquidor.

Àmbit laboral

En l'àmbit laboral un 30% de les persones LGTBIQ+ han patit algun tipus de discriminació per la seva orientació sexual, identitat o expressió de gènere. Un 87% va ser per orientació sexual i un 12,5% per expressió de gènere. Un 57% dels casos no es van resoldre. En els casos que es va aplicar alguna mesura per resoldre-ho va ser mitjançant el diàleg majoritàriament.

Segons la població en general un 18% han presenciada discriminació en l'àmbit laboral. Un 50% menyspreu i un 32% agressions verbals. Es va intervenir en un 35% dels casos. Aquesta intervenció va ser en un 60% mitjançant el diàleg, en un 14% es va denunciar la situació i en un 28% es va procedir amb altres maneres no concretades.

“Una companya de feina era bisexual i en feien burla. Vaig queixar-me als encarregats i encara va ser pitjor” [enquesta població general]

“Comentari homòfob” [enquesta població general]

[Escriba aquí]

“Es normalitzen comentaris homòfobs heteronormatius” [Maria]

Segons els treballadors públics un 57,1% desconeix si hi ha algun company de treball que pertany al col·lectiu, un 25% diu que no n’hi ha i tan sols un 18,2% diu que sí. D’aquest 18,2% un 60% creu que sí que es poden manifestar lliurement dins l’espai de treball. Genera contradicció veure com malgrat que un 60% dels treballadors públics diuen que les persones LGBTIQ+ es poden manifestar lliurement en l’àmbit laboral, gairebé el mateix percentatge desconeix si hi ha persones LGBTIQ+ en aquest àmbit.

Podem extreure d’algunes entrevistes que les persones LGBTIQ+ es mostren més reservades i cuiden més la seva intimitat per no sentir-se jutjades.

“És un espai on intentes passar desapercbut” [Xavier]

Jo sempre he evitat fer comentaris i preservar la meva integritat” [Xavier]

Pots arribar a pensar, en certs àmbits, que t’hi jugues la feina” [Xavier]

Ningú va a la seva feina publicant la seva condició o orientació sexual” [Mireia]

En l’àmbit laboral passen desapercbudes” [Antoni]

L’orientació sexual o l’expressió de gènere pot limitar el grau d’integració en una feina, perquè les feines encara són heteronormatives” [David]

També cal remarcar que l’orientació sexual, específicament gais i lesbianes, està més acceptada que qualsevol altra diversitat sexual o de gènere.

“Si demà entrés una persona gai o lesbiana a la feina seria fàcilment acceptat, però si entrés un home trans impactaria molt més i costaria” [Miquel]

Un aspecte rellevant és el perfil de treballadors de l’empresa. Com dèiem anteriorment l’aspecte generacional influeix moltíssim. Trobem, doncs, que en llocs de treball amb perfils més joves és més fàcil mostrar-se lliurement.

“Que a la feina tingui un perfil de companys joves m’ha permès mostrar-me tal com soc i puc compartir la meva homosexualitat sense prejudicis” [David]

També cal recordar que l’empresa és societat i que com a part d’aquesta n’absorbeix diferents perfils, alguns d’ells amb marcades actituds heteronormatives que no faciliten la integració a la feina de persones del col·lectiu.

[Escriba aquí]

En l'apartat de trobar feina, les persones LGBTIQ+ no han indicat gaires situacions al respecte, malgrat que sí que es comenta la discriminació cap a imatges poc canòniques.

“Les empreses busquen imatges estereotipades segons el perfil de feina” [enquesta LGBTIQ+]

Àmbit educatiu/formatiu

L'àmbit educatiu ha estat un dels més controvertits i comentats. Agafant-nos al tòpic que l'educació marcarà el futur de la nostra societat entenem que aquest àmbit hagi estat un dels més importants tant en el qüestionari com en les entrevistes. No només per la rellevància actual, sinó per les conseqüències que aquest àmbit té en la societat futura.

“S'ha de començar amb els més petits, ells ja han de créixer sanant aquestes discriminacions” [Marta]

Dins d'aquest àmbit podem plasmar diferents temàtiques vinculades que s'han anat entrelligant tant en comentaris dels qüestionaris com en les entrevistes. Ens referim a la soledat de les persones que tenen dubtes al voltant de la seva orientació o expressió durant l'etapa escolar, la manca de referents positius en els quals recolzar-se, la falta de sensibilitat i formació professional, la discriminació per l'expressió de gènere, la falta de diversitat en les formacions de sexualitat, l'hegemonia del sistema heteronormatiu...

Un 70% de les persones LGBTIQ+ no han tingut una experiència positiva. Paral·lelament, un 23% de la població general han presenciat situacions de discriminació en l'àmbit educatiu, dels quals un 45,2% en forma de menyspreu i un 35,7% amb agressions verbals. En aquestes situacions, descrites per la població general, no es va intervenir en un 60%. En el 40% de casos que es va intervenir es va imposar el diàleg en un 56,6%, hi va haver una denúncia i es va utilitzar el protocol d'ensenyament en una situació.

“No et pots mostrar lliurement, a l'etapa escolar menys” [Pere]

“Jo ho vaig viure amb molta incomoditat” [Miquel]

“Jo en vaig patir i la comunitat educativa va girar el cap” [Adelina]

Molts d'ells parlen de la manca de referents, de la dificultat d'acceptació per part dels companys, de la tendència a reprimir-se, de la soledat.

Entorn molt hostil. No hi havia ningú per emmirallar-te” [Miquel]

Necessites un confort molt gran que no tens” [Miquel]

[Escriba aquí]

Malgrat les dades analitzades fins ara, ens trobem que un 60% de les persones LGBTIQ+ diuen que se'ls ha tractat igual que la resta. Creiem que aquest percentatge es deu al fet que moltes persones LGBTIQ+ no es sentien empoderades i adoptaven un rol que els permetés passar desapercebuts i no rebre discriminació.

“No m’han ajudat, però tampoc m’han matxucat...” [Pere]

“Hi ha alumnes que no ho acaben de reconèixer per por” [Esther]

Un tema relacionat són les xerrades sobre sexualitat a les aules. Un 75% creu que el tema de la diversitat sexual no es planteja bé a les aules; d’aquest percentatge, és remarcable que un 33% verbalitza que és un tema a evitar per part dels centres. En diferents entrevistes s’ha reforçat la necessitat de treballar la sexualitat a les aules des de l’etapa infantil, tenint en compte els diferents models familiars com a punt de partida per treballar la diversitat. Actualment es tendeix a treballar-ho a l’etapa de secundària i amb un plantejament, encara avui, molt heteronormatiu. En una activitat conjunta amb l’Oficina Jove vam poder observar la manca d’informació sobre el mateix acrònim LGBTIQ+.

“La temàtica LGBTIQ no està normalitzada a l’aula, faltaria formació, hi ha desconeixença. S’ha de plantejar la diversitat des de l’etapa infantil i fugir de la xerrada de com posar un condó” [Adelina]

També hem pogut observar que sovint les discriminacions s’originen amb l’expressió de gènere i els rols i prejudicis atribuïts a un gènere determinat. Aquí parlem de totes aquelles persones que juguen, es comporten i conviuen d’una manera que la societat atribueix a un dels dos sexes.

“Un company de classe patia molt menyspreu i insults per part de la resta d’alumnes que creien que era homosexual, fins i tot no volien canviar-se al mateix vestidor que ell” [enquesta població general]

Encara resta molta feina per fer amb les persones professionals que treballen en el món educatiu.

Encara avui hi ha comentaris homofòbics a les sales de mestres” [Adelina]

La persona afectada no va explicar res als professors del que vivia” [enquesta LGBTIQ+]

També és interessant veure que els professionals justifiquen la seva poca intervenció amb el respecte als processos de cadascú, en el sentit de no voler forçar res que les persones LGBTIQ+ no vulguin. Malgrat que entenem que és un tema molt íntim, aquest posicionament reforça la manca de referents que les persones del col·lectiu denuncien. Es pot ajudar a sentir-se

[Escriba aquí]

empoderat amb treballs grupals sobre diversitat i mostrant una actitud empàtica cap a persones que tinguin dubtes respecte a la seva orientació o expressió.

“Els professionals evidenciem moltes coses, però s’espera que siguin ells” [Esther]

Malgrat que algunes persones manifesten que a les aules comencen a tractar-se aquests temes, sovint ho fan perquè hi ha algun conflicte latent. Falta prevenció.

“A tercer han començat a sortir temes LGBTIfòbics i enguany hem començat a treballar amb col·laboració de professionals experts en LGBTIQ+” [Esther]

També cal ferressaltar que els infants d’avui, menys condicionats, sovint fan de sensibilitzadors cap als pares, perquè avui en dia l’escola és més oberta i s’hi donen moltes coses que a casa no es troben.

“Els nens avui fan de sensibilitzadors cap als pares quan es troben nens amb dos mares, amb pares separats, amb models familiars diferents...” [Adelina]

Un dels fets que es donen a les escoles és la diversitat de models familiars. Això pot ser una oportunitat per ampliar el punt de mira i introduir nous conceptes. És un bon moment perquè les escoles aprofitin aquesta diversitat per trencar amb el model heterosexista hegemònic.

Relacions interpersonals: família i amistats

La família i les amistats són una part molt important del context social de totes les persones. Sovint els més propers són els que més recolzament ens donen, però en certes ocasions la ignorància, la diferència de visions, la moralitat o aspectes religiosos marquen discriminacions o distància. En la temàtica que ens ocupa no tothom ha tingut la mateixa experiència ni ha estat recolzat i acompanyat de la millor manera. Molts cops és complicat que gent que ve tallada d’un patró heteronormatiu pugui acompanyar població amb diferents orientacions i expressions de gènere.

Així doncs, malgrat que estem parlant d’aquells entorns més propers a les persones, un 50% de les persones LGTBIQ+ han tingut alguna problemàtica en aquest àmbit.

“Està molt acceptat fer broma, inclús des del vincle” [David]

“Sensació d’indefensió i vulnerabilitat en trobar-se en entorns on els comentaris homòfobs són naturalitzats” [qüestionari LGBTIQ+]

“Porten un fantasma dins. Tots hem estat educats en un sistema heteropatriarcal i ens costa trencar-lo” [Joana]

[Escriba aquí]

“T’ensenyen a relacionar-te amb unes normes establertes i quan canvien els patrons costa” [Esther]

Inclús hi ha casos que es veuen obligats a reprimir-se perquè el seu entorn més proper no afavoreix el seu empoderament.

“Molta gent obren el tema quan marxen del poble”

D’aquest 50% que ha patit algun tipus de discriminació en aquest àmbit, un 78% és perquè les persones del seu entorn no comprenen la seva diversitat, un altre 78% perquè entren en conflicte per temes de creences, estereotips... i un 64% perquè no accepten la seva situació.

“Hi ha amics homosexuals a la quinta i tot i ser amics seus hi ha gent que encara ho veu com una cosa estranya”

“Pares d’amics que no ho entenen”

“Referents molt estrictes, religiosos i tradicionals”

Un 48,3% de les persones LGBTIQ+ han experimentat algun canvi en les seves relacions interpersonals, dels quals el 35% ha estat amb els progenitors i un 35% amb alguna amistat.

“El noi va expressar als pares com es sentia, i el pare a partir d’allà ha començat a fer-li indirectes i despreciar-lo com a fill”

“El pare no ho va acceptar”

“Relació deteriorada amb el pare. Més discussions. Por al que diran. No ho diguis a ningú”

“Per un amic, sovint la relació es veu trontollar i ja no és el que era”

“Li va costar més a la mare que al pare”

“Els pares veuen alguns plans trencats. Preocupats per la discriminació associada a ser del col·lectiu”

Com podem observar hi ha una major dificultat d’entesa per part dels progenitors amb sexe masculí; malgrat que hi ha de tot, trobem més comentaris on els pares van tenir més dificultats d’acceptació. Relacionem aquesta dificultat a la pressió històrica sobre els homes per crear una família, fer de referents familiars, sostenir les famílies... La visió heteropatriarcal està molt enquistada en el subconscient de molts homes i encara més en un entorn rural on encara avui predomina un model familiar tradicional. Respecte a les amistats també observem dificultats malgrat el vincle i que aquestes no venen donades com la família, sinó que es trien.

[Escriba aquí]

“S’ha de complir unes expectatives dels pares”

“Els pares veuen alguns plans trencats”

“Quan vaig sortir de l'armari el meu tiet era distant a mi però amb els anys penso que ho ha arribat a respectar ja que em tracta com un més, sense distincions”

Segons la població en general un 49,1% han presenciats algun conflicte en les relacions interpersonals. Dels quals el 30% son agressions verbals i el 41,5% menyspreu.

En un 49% d’aquestes situacions es va intervenir. En un 80% d’aquestes mitjançant el diàleg, en un 15% mitjançant altres maneres i només en un 5% (1 persona) a través d’una denúncia.

“Tinc un amic que de petit sabia perfectament que era homosexual i va ser rebutjat pels pocs amics que tenia... Jo era molt petita i temerosa, fet pel qual malauradament vaig callar” [enquesta població general]

També cal remarcar que un 51,7 % de les persones LGBTIQ+ no ha patit cap canvi en les seves relacions interpersonals i un 50,9% no ha presenciats cap conflicte en aquest àmbit

“Bona acceptació i suport, malgrat que potser interiorment no ho entenguin”

“Amb la mare vam tenir més confiança i vaig sentir un recolzament incondicional”

“No he notat canvis substancials amb ningú”

“Encara més vincle amb les amistats un cop ho dius”

Respecte si seria positiu algun servei de suport a les famílies, majoritàriament ho veuen amb bons ulls. Malgrat això sí que es posa èmfasi en el fet que pugui ser un servei on es tingui molta cura de la intimitat i la confidencialitat. També es recalca la importància de fer feina en l’àmbit familiar amb l’objectiu de sensibilitzar sobre diversitats familiars.

“Aniria molt bé el suport a les famílies. En l’àmbit personal i confidencial l’assessorament podria ser factible”

“Les famílies han de fer més pedagogia”

“Hi ha d’haver un servei a les famílies, però aquest malestar ve per la societat”

Llocs d'oci

Abans d'entrar a analitzar els qüestionaris i les entrevistes és important tenir en compte quin tipus d'oci ens trobem a la comarca del Solsonès, estem parlant d'una oferta poc diversa i amb ambients molt homogenis. Per començar, no hi ha un local d'ambient destinat a persones LGBTIQ+. Tampoc tenim, com hem dit amb anterioritat, cap entitat LGBTIQ+ que actui com a centre de referència i promogui actes culturals o d'oci.

Podem extreure que moltes persones LGBTIQ+ tendeixen a buscar l'oci fora de la comarca, per trobar ambients on es senten més còmodes i amb un codi més afí al seu.

“Depèn de l'oci que busquis no hi ha oferta al Solsonès. Si vas a lligar no hi ha llocs on et sentis còmode” [Miquel]

“Busques gent i espais més afins als teus gustos, perquè en la majoria de llocs et sents estrany” [Marc]

“Han de sortir fora si busquen espais del seu ambient” [Míriam]

“Molta gent busca l'oci fora de la comarca” [Joana]

“Els espais d'oci de Solsona no són zona de confort” [Pere]

Un 44,8% de persones LGBTIQ+ han tingut alguna situació de discriminació en espais d'oci. D'aquestes, un 53,8% van ser agressions verbals, un 46% de menyspreu, un 30% no sentien que estiguessin en un espai segur i un 15% van ser agressions físiques. Segons la població en general un 25% han presenciat situacions de discriminació en espais d'oci, de les quals el 56% eren agressions verbals i un 26,7% de menyspreu. En un 35% dels casos es va intervenir, només un 13% utilitzant el diàleg, un 13% la denúncia o queixa i un 73% d'altres maneres.

En aquest sentit cal emfatitzar que sovint la discriminació que s'ha donat ha estat més aviat passiva i indirecta. És a dir, comentaris generalitzats, tòpics, mirades... Discriminacions que afavoreixen el no sentir-se en un espai segur i de confort.

“En un local d'amics em van mirar el mòbil i van trobar missatges entre un noi i jo. El rumor es va estendre a les meves esquenes i en moments notava indirectes i comentaris amb segones. Més tard, els amics més propers m'ho van explicar i jo també els vaig explicar que era gai. Mai va sortir cap responsable de l'acte i jo vaig desconfiar d'ells durant molt de temps. Malgrat tot, el temps ha tancat les ferides” [enquesta lgbtiq+]

[Escriba aquí]

“Hi ha espais on associes que hi pot haver discriminació i acabes agafant un sistema d'autoprotecció” [Miquel]

“Al Carnaval he patit mirades en alguns bar només entrar” [Josep]

“En espais d'oci hem sentit comentaris i agressions verbals indirectes cap al col·lectiu de forma generalitzada” [Joana]

“Per Carnaval també escoltes comentaris generalitzats i tòpics” [Judith]

“Comentaris per provocar” [Marta]

“En àmbits d'oci hi ha discriminació passiva” [Antoni]

“Hi ha espais d'oci més còmodes que d'altres” [Antoni]

“Un cop vaig patir una insinuació provocativa” [Pere]

“Majoritàriament no sento els espais segurs ni sento que afavoreixin” [Pere]

“En el món de l'oci notes distància d'algunes persones” [Josep]

“La gent al bar no mostra la seva diversitat” [Marta]

També s'ha observat que l'ambient que es pot generar en espais d'oci nocturn afavoreix la desinhibició i consegüentment la discriminació.

“L'alcohol en l'oci nocturn no ajuda” [Marc]

També observem que hi ha gent del col·lectiu, més empoderada, que malgrat les adversitats del context no han viscut de manera negativa les discriminacions passives, és a dir, poden sentir-se bé en un espai on un grup faci broma sobre el col·lectiu. També observem que hi ha certs espais del Solsonès que proporcionen més seguretat donat que hi ha més referents de les persones LGBTIQ+ i la situació està més normalitzada. Per altra banda, en l'àmbit públic, hi ha una baixa tendència a denunciar actes de LGBTIfòbia.

“Jo no tinc cap problema, si hi ha alguna mirada no m'afecta” [Xavier]

“És més segur en alguns bars on ja coneixes la gent” [Josep]

“La discriminació cap a l'orientació ara és menor, la diversitat en l'orientació està més acceptada” [Esther]

“Malgrat que hi hagi gent més conservadora, hi ha respecte” [Marta]

[Escriba aquí]

“Hi ha espais com La Fura on et pots sentir còmode, però no deixa de ser un espai molt solsoní on sovint no trobes gent que parli el teu codi. Malgrat tot, et respecten” [Mireia]

“Si surts amb els amics no passa res. Solsona és molt familiar” [Marta]

“Hi ha espais d’oci sensibilitzats a partir de la campanya ‘Fem-nos lliures d’agressions sexistes’ ” [Maria]

“No ens han arribat problemes d’aquesta índole en els espais d’oci” [Míriam]

Dins de l’oci, en l’àmbit esportiu un 77% de persones LGBTIQ+ han tingut experiències negatives. En els comentaris hem observat que les persones LGBTIQ+ tendeixen a no participar d’aquest àmbit per evitar la problemàtica i que encara hi ha una visió molt heterossexualista i masculista de l’esport i la competició. També observem, en els comentaris, que els pares i la societat no ajuden a trencar amb la violència de gènere que es dona en alguns esports.

“Els gais solem evitar els esports. És més una mesura autoimposada per por al rebuig que un rebuig frontal” [enquesta LGBTIQ+]

“Si fas futbol sent un noi amb ploma, ja saps què diran de tu” [enquesta LGBTIQ]

“Jugant a bàsquet, sempre s’etiquetava l’homosexualitat i es criticava” [enquesta LGBTIQ+]

“He patit discriminació en el món de l’esport” [Adelina]

“Els pares no em volien apuntar a jugar a futbol” [Adelina]

“L’esport és un tema on encara queda molt per fer” [Xavier]

“La competitivitat està molt associada a la masculinitat” [Marc]

“En el món de l’esport no vols visibilitzar-te per por a represàlies” [Xavier]

“He escoltat comentaris masculistes i LGBTIfòbics en vestuaris de l’escola” [Pere]

Respecte a la proposta de crear un espai de trobada LGBTIQ+ vam trobar força discrepàncies. La majoria de les persones enquestades i entrevistades creuen que hauria d’existir un espai de trobada sempre que fos una necessitat real i explícita des del mateix col·lectiu. També es valoraria que fos un espai obert per no sectoritzar més el col·lectiu. Seria una manera de tenir identificats alguns referents per trobar suport.

“Si tenim un espai de trobada aquí, t’estalvies d’anar fora” [Xavier]

[Escriba aquí]

“Hi ha moments en què necessites parlar amb gent que et pot entendre” [Xavier]

“Unir les persones del col·lectiu els donarà més força i veu” [Miquel]

“Per mi no cal un espai de trobada. La gent s’amaga a Solsona” [Adelina]

“Si les persones del col·lectiu necessiten un espai l’han de tenir, és un tema que ha de decidir el col·lectiu. Crear-lo des de fora no té cap sentit” [Joana]

“Estaria bé un espai de trobada obert a tothom, no estigmatitzat” [Marta]

“No veig un espai de trobada de persones del col·lectiu, pot fer un efecte contrari” [Antoni]

“Espai de trobada sempre que sigui una necessitat explícita del col·lectiu” [Pere]

“Si és una necessitat del col·lectiu sí” [Maria]

Àmbit de la salut

En comparació amb els altres àmbits, l'àmbit sanitari té el registre més baix de situacions LGBTIfòbiques. Tant en el qüestionari de població general com en el de les persones LGBTIQ+ ens ha sortit molt poca incidència en aquest àmbit. Només un 5% de la població general ha presenciat situacions de discriminació per raó d'orientació sexual o identitat de gènere en aquest àmbit. En la poca incidència que hi ha hagut només s'ha actuat en un 15% dels casos, i d'aquests s'ha utilitzat el diàleg en un 14%. Les persones LGBTIQ entrevistades no han presenciat cap situació de discriminació.

Aquesta poca incidència es pot justificar per diverses raons. Una d'elles, que s'ha anat reiterant en tota la diagnosi, és la por al que diran. Així doncs, creiem que moltes persones LGBTIQ s'abstenen a verbalitzar la seva orientació sexual o identitat diversa als professionals de la sanitat per mantenir la seva intimitat i confidencialitat. Això denota una manca de confiança en les professionals de la sanitat.

“Hi ha por a anar al metge per la confidencialitat” [Josep]

“Diria que és un espai segur, tot i que potser sí que en situacions de risc busques llocs més confidencials” [Adelina]

“La meva orientació no és una informació que hagi compartit amb el meu metge de capçalera. No n'he tingut la necessitat” [Adelina]

[Escriba aquí]

Malgrat que no hi ha incidència des del col·lectiu, un 80% manifesta que no troben personal sensibilitzat amb la seva condició. En aquest punt cal veure si és per la por a la manca de confidencialitat, la poca formació dels professionals vers la temàtica o l'estigmatització que es pot donar. També cal esmentar i posar èmfasi en l'absència de persones trans* en els testimonis.

“Qualsevol afer de salut l'hem tractat a Barcelona per anonimats” [Ramon]

“A Barcelona està més especialitzat” [Josep]

De formació sobre salut afectivosexual, un 60% de les persones del col·lectiu manifesta no haver-ne rebut. Del 40% restant, només un 28% van tenir una formació amb mirada a les diversitats sexuals. De la població general, només un 48% han rebut formació, i d'aquestes la meitat van tenir una formació en temes de salut afectivosexual amb mirada diversa.

Cal doncs ampliar mires en la formació que es dona respecte a aquesta temàtica i fomentar l'interès per la temàtica des de l'abordatge de la trans* des d'una lògica no patologitzant.

Malgrat aquesta manca de sensibilitat que s'intueix i la poca confidencialitat que es dona en un centre sanitari petit, la majoria de gent no el veuen com un espai insegur i incòmode.

“D'entrada el considero un espai segur” [Adelina]

L'heterocentrisme i l'androcentrisme del que parteix l'atenció sanitària tampoc ajuden a entendre les diversitats sexuals i de gènere que es poden donar. La desinformació pot ser una de les causes de falta de bones pràctiques cap a les persones LGBTIQ+.

En resum, podríem dir que no es dona molta incidència perquè la gent preserva la seva intimitat per por a la poca confidencialitat. Arribats a aquest punt, no sabem si l'àmbit sanitari està condicionat de la mateixa manera que la societat civil per un patronatge heteropatriarcal, heterocèntric i androcèntric o si és que les altres diversitats que es donen en aquest àmbit fan que els professionals que hi treballen tinguin una mirada més àmplia.

Administració pública

L'Administració pública és un dels altres àmbits amb poca incidència com l'àmbit sanitari. En el qüestionari de població en general només un 6% han presenciat situacions de discriminació per orientació, identitat o expressió de gènere. Respecte al qüestionari de persones LGBTIQ+ el percentatge és el mateix: un 6%.

[Escriba aquí]

En la majoria dels casos aquesta discriminació es va donar per orientació sexual. Ens quadra que es doni per orientació sexual, donat que no tenim persones d'altres col·lectius que hagin respost el qüestionari LGBTIQ+ ni en les entrevistes.

Malgrat aquesta poca incidència, el personal sí que reclama més formació. Un 85% dels enquestats com a treballadors públics reclama més formació. Un 45% diuen que no en tenen i el 40% restant en voldria més. L'any passat es va dur a terme una formació per a personal de l'Administració i enguany és probable que n'hi torni a haver una altra per arribar a tots aquells que no s'hi van poder acollir.

“Fa falta formació. La desconexença porta a tenir prejudicis” [enquesta treballadores públiques]

Segons els que han contestat l'enquesta de treballadors/ores públiques, un 50% creuen que es podrien dur a terme actuacions inclusives amb les persones LGBTIQ, però que no ho han fet mai. Aquesta manca d'actuacions inclusives podria solucionar-se incrementant els recursos de formació, tal com reclamen.

També podem observar poca visibilització de les persones LGBTIQ+ en l'Administració, donat que un 57,1% desconex si hi ha persones del col·lectiu.

En resum, la poca incidència contrastada podria ser perquè les persones de l'Administració ja estan acostumades a treballar amb altres diversitats. Aquest fet fa que puguin estar més sensibilitzades.

Altres àmbits i/o espais

Conscients que hem tractat uns àmbits molt generals, vam preguntar en els qüestionaris si havien viscut problemàtiques per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere en altres àmbits, espais o institucions no esmentats. En aquest apartat van sorgir diversos eixos a tenir en compte. Sobretot cal remarcar problemàtiques en els lavabos i problemàtiques derivades d'estaments religiosos. També s'anomena la influència de les xarxes socials com a facilitadores de discriminació.

Lavabos

Les problemàtiques que s'han donat en els lavabos normalment han estat en l'àmbit esportiu, educatiu i d'oci. No s'han manifestat actituds agressives, però sí que la majoria de persones LGBTIQ+ els troba un espai insegur, incòmode i de bastanta discriminació.

[Escriba aquí]

En aquest sentit hem trobat discriminació per expressió de gènere quan algú no es comporta o vesteix segons els estereotips marcats a ambdós sexes i no queda clar en quin dels dos encaixar-lo.

“No em deixaven entrar al lavabo de nois perquè era gènere neutre” [qüestionari LGBTIQ+]

“És un espai privat, hostil, associat a la masculinitat” [Miquel]

El tipus d'agressions en aquests espais tendeixen a ser verbals i no verbals.

“He notat mirades... i comentaris generals sense personalitzar”. [Xavier]

A la qüestió sobre possibles solucions per reduir la discriminació i la inseguretat en els lavabos, la majoria de persones LGBTIQ+ creuen que poden conviure lavabos no binaris. Malgrat aquesta percepció, hi ha gent del col·lectiu que verbalitza que al Solsonès els canvis costen.

Discursos religiosos

En aquest punt els comentaris van bastant dirigits a la Institució eclesiàstica. En concret arran de diferents intervencions i declaracions discriminatòries cap a les persones LGBTIQ+. Es critica la manca de respecte i tolerància, tot i que també trobem veus que recorden que aquest missatge LGBTIfòbic no representa tota la comunitat religiosa i no seria conseqüent posar a tothom com a emissor d'aquests missatges discriminatoris.

“Declaracions discriminatòries cap a les persones LGBTIQ+ per part del bisbe Novell de Solsona” [qüestionari població general]

“La religió al Solsonès té molt pes, i a més a més tenim el bisbe que tenim” [Maria]

“No soc hetero, l'Església em rebutja” [Pere]

“L'Església és intervencionista en tot, vol tenir la veritat absoluta” [Pere]

“La religió és l'homofòbia consentida del Solsonès” [Miquel]

Sí que és cert que els discursos religiosos que hem pogut contrastar provenen de la catòlica. Però en activitats que hem dut a terme amb adolescents a través de l'Oficina Jove per preparar el dia per l'Alliberament, també ens hem trobat que nois seguidors d'altres religions, com ara la islàmica, no han vingut en tallers de sexualitat per principis religiosos. No tenim

dades objectives d'altres col·lectius vers la temàtica que ens ocupa, però sí que hem observat dificultats severes en tema de gènere en la religió islàmica.

També hem trobat entrevistats que afirmen que pots conviure amb la religió malgrat qualsevol orientació sexual. S'han de diferenciar moltes coses quan es parla de religió i no prejutjar tot un col·lectiu per unes declaracions individuals o un missatge institucional que no combrega amb el pensament heterogeni que es pot donar dins d'un mateix col·lectiu.

“Es pot ser creient i viure tranquil amb l'orientació. S'ha de diferenciar entre creença, fe i jerarquia eclesiàstica” [Xavier]

Arran d'aquest testimoni creient i homosexual, i malgrat que sembli complicada l'entesa des del bisbat del Solsonès, creiem que els fidels poden ajudar moltíssim en favor de garantir els drets de les persones LGBTIQ+.

Mitjans de comunicació

Un dels temes que han anat sortint al llarg de la diagnosi és la falta de referents. És en aquest punt on creiem que els mitjans de comunicació, tant autonòmics com comarcals, han d'afavorir la pluralitat i fer-se ressò de les discriminacions i polítiques LGBTIQ+. En aquest sentit els mitjans locals han difòs les campanyes que s'han dut a terme des dels inicis del SAI Solsonès i estan força sensibilitzats amb la temàtica.

Així doncs, tant *Regió 7*, *Celso*, *Nació Digital Solsona* i les xarxes de l'Ajuntament de Solsona i el Consell Comarcal del Solsonès han anat publicant notes de premsa des de la creació del SAI com els diferents actes que s'han dut a terme. Fins i tot en alguns cartells o comunicats de l'Ajuntament ens han demanat si el vocabulari que feien servir era inclusiu cap a totes les diversitats.

S'hauria de continuar treballant perquè els mitjans utilitzin un llenguatge inclusiu cap al tractament de qualsevol notícia.

Mancances de la diagnosi

En tot estudi, un cop finalitzat es poden extreure conclusions tant de la temàtica treballada com del propi procés. En aquest punt volem fer autocrítica per observar allà on no hem arribat amb les enquestes i les entrevistes. Podreu observar moltes semblances amb les mancances abans descrites en l'anàlisi dels perfils enquestats i entrevistats.

En primer lloc cal destacar que el 90% dels enquestats són nascuts a Catalunya. L'altre 10% es reparteix entre procedència de l'estat Espanyol i de països de la Unió Europea. Tan sols 2

[Escriba aquí]

persones del continent Africà. El primer punt, doncs, a tenir en compte és la representació de la societat de la comarca del Solsonès. El percentatge de la població de procedència estrangera que ha respost els qüestionaris no representa el percentatge d'aquesta població a la comarca.

Un altre punt que no ens permet fer una diagnosi completa és la manca de persones Trans* en els qüestionaris i les entrevistes. Una dada que no sabem si ens vol indicar la manca de persones Trans* o la invisibilitat d'aquest col·lectiu.

Tenim molt poca incidència de majors de 65 anys tant en els qüestionaris com en les entrevistes. Sí que som conscients que el qüestionari en línia potser no ha arribat a persones d'aquesta franja de la població.

Malgrat que la població de menys de 800 habitants representa un 25% de la comarca només s'ha arribat a un 10% d'aquesta. És a dir, hi ha poca visibilitat de les persones LGBTIQ+ en l'entorn rural.

Pel que fa al tema religiós, veient les respostes rebudes, ens faltaria una anàlisi de les religions que conflueixen a la comarca. Ens agradaria, més endavant, poder conèixer com viuen aquesta temàtica persones de diferents creences, més enllà de la catòlica i la musulmana.

La poca incidència en l'àmbit sanitari i l'Administració pública no ha ajudat a poder extreure gaire informació. Fa la sensació que el discurs és molt correcte, per les dues parts, i no deixa emergir altres mancances de fons que hi poden haver.

Malgrat treballar l'àmbit laboral i la possible discriminació que en aquest s'hi pot donar, ens ha faltat una visió des del punt de vista del teixit empresarial de la comarca.

En l'àmbit de relacions interpersonals i família ens ha faltat conèixer altres realitats que es poden donar dins dels nuclis familiars.

Finalment, cal fer ressaltar que el perfil de persones LGBTIQ+ no té un paper gaire actiu a l'hora de reivindicar els seus drets. Ens trobem, majoritàriament, un perfil reservat que no participa gaire en associacions i actes per millorar la seva situació.

Propostes

En termes generals la gran majoria d'enquestats prioritzarien accions de sensibilització i visibilització, amb una mitjana de 82,3% i 70,3% respectivament.

Pel que fa a la sensibilització, hem trobat unes quantes propostes concretes:

“ Sensibilitzar tota la població, fomentar el respecte cap al col·lectiu, fer xerrades...”

[Escriba aquí]

“ Haurien de fer xerrades i activitats perquè la gent es conscienciés i respectés més”

“ Donar fullets informatius”

“ Mesures de sensibilització”

“ Xerrades, exposicions, pel·lícules per mostrar la diversitat d'opcions d'identitat i orientació”

“ Sensibilització adaptada a franges d'edat diferenciades”

També van donar molta rellevància a la formació, amb una mitjana de 65% entre els tres qüestionaris.

Pe que fa a la formació, s'han recollit moltes propostes per dur a terme en l'àmbit educatiu, el seu entorn més immediat i les famílies. Gran part dels enquestats i entrevistats creuen que l'escola és el millor canal per sensibilitzar, normalitzar i visibilitzar les persones LGBTIQ+ i fomentar uns valors associats que siguin plurals, diversos, ètics, justos i adaptats al moment actual.

En les enquestes de persones LGBTIQ+:

“Més informació a les escoles des de petits”

“Xerrades a les escoles i instituts”

“Formació a les escoles”

En les enquestes de treballadors/ores públiques::

“Tallers, xerrades, activitats per treballar a l'escola...”

“Jo crec que la formació a escoles i instituts és el primer pas i on s'ha d'incidir”

“Educació principalment des de les escoles”

“Donar normalitat des de les escoles”

“Programa coeducatiu a les escoles”

“Educació als infants”

En les enquestes de població general:

“Potenciar l'educació”

“Fer accions a les escoles per tal que els més petits ho normalitzin”

[Escriba aquí]

“Formació en igualtat des de l'àmbit educatiu”

“Els nens encara són molt verges, poden absorbir”

“S'ha de començar amb els petits”

“Donar recursos a les escoles”

“Treballar des de l'àmbit educatiu l'acceptació de la condició homosexual, bisexual o transgènere per normalitzar-ho ja des de la infància”

Molts troben adient aprofitar l'àmbit educatiu i formatiu per minvar la desconeixença que hi ha de la temàtica:

“ Fa falta formació. Moltes vegades la desconeixença porta a tenir prejudicis”

“ Formacions obertes a la població, formacions dirigides a tot el professorat, formacions per a empreses amb especial incidència a les que fan atenció al públic. Per tal de sensibilitzar a tothom i evitar la LGBTIfòbia”

“ Més informació a les escoles des de petits”

Malgrat que s'ha donat molta rellevància a l'àmbit educatiu i formatiu, també hi ha altres agents socialitzadors responsables que han de treballar aquesta temàtica per incidir-hi des de tots els àmbits. Un d'ells, la família:

“Dinàmiques a escoles, al carrer, amb famílies! Sobretot a pares de família! És molt important que reconguin les necessitats dels seus fills”

“ Crec que s'ha d'educar a tothom perquè es tracti aquest col·lectiu amb tota normalitat”

“ Actes des de l'escola, des del cau, l'esplai...”

També es considera important treballar en altres àmbits per poder enfocar la problemàtica des d'una perspectiva més general:

“ Formacions per a empreses amb especial incidència a les que fan atenció al públic”

“ Formacions en espais públics”

“ Inclusió del col·lectiu i de referents del col·lectiu als esdeveniments culturals”

“ Educar la població sobre la diversitat de gènere a tots els àmbits”

[Escriba aquí]

CONCLUSIONS

En aquest apartat volem fer una síntesi de tot el que hem pogut observar durant el procés de la diagnosi. Intentarem extreure les idees clau que es desprenen dels resultats obtinguts.

Invisibilitat de la diversitat

La principal conclusió a la qual hem pogut arribar és la falta de visibilització de les persones LGBTIQ+ de manera transversal a tots els àmbits. Una invisibilització donada sovint per la falta d'empoderament de les mateixes persones LGBTIQ+ que han manifestat que prefereixen passar desapercebudes abans de sentir-se pressionades i jutjades. Sentiment reforçat per la manca d'espais de confiança i ambients hostils. S'han de poder fer habitables les diversitats. S'han de poder col·lectivitzar. La diversitat encara avui no és sinònim de riquesa, sinó de raresa. Manca molta formació per combatre la ignorància social vers les diversitats de gènere, d'orientació i d'expressió. Diversitat també en els diferents àmbits que envolten la societat i que han de ser transversals i integradors.

Referents positius i socialització

Manca de persones referents a la comarca. La gran majoria intenta passar desapercebuda i no hi ha xarxa de recolzament. Les persones que viuen obertament la seva orientació sexual i la seva identitat suposen per als seus entorns una oportunitat de repensar i obrir els ulls respecte a aspectes de gènere i sexualitat; però com remarcàvem, falta col·lectivització de les vivències i d'espais de socialització.

Presumpció de l'heterocissexualitat

Tant en els qüestionaris com en les entrevistes hem observat una presumpció generalitzada d'heterosexualitat i d'identitat de gènere concordant amb el sexe biològic. Aquest fet posa en tela de judici qualsevol altra orientació sexual o identitat de gènere. Per això creiem, de summa importància, crear estratègies que incorporin la diversitat de gènere i sexual com a opcions vàlides.

Gènere

També hem pogut observar que en el rerefons de les diferents discriminacions i problemàtiques verbalitzades hi ha violència de gènere. El masculí i el femení porten, encara avui, un seguit de patrons associats que dificulten deslligar-lo del sexe. Aquest gènere heteronormatiu i binari

[Escriba aquí]

tampoc representa les persones del col·lectiu intersexual. Hi ha un càstig social a les masculinitats i feminitats que no responen als mandats i valors de gènere hegemònics.

Sexili

Fenomen migratori al qual es veuen involucrades algunes persones que, o bé no es poden expressar lliurement o bé tenen necessitat d'anonimat o bé busquen espais de socialització entre iguals amb codis diferents als que troben en el lloc d'origen.

Influència de discursos religioses / prejudicis i relats heteronormatius

És important saber d'on partim a la comarca. La influència d'alguns discursos religiosos no fomenten el relat de les diversitats sexuals i de gènere com a quelcom possible i positiu. També trobem discursos d'altres religions que dificulten la integració de polítiques LGBTIQ+. Relats que sustenten l'heteronorma i es basen en el sexe per determinar patrons de conducta patriarcals. Un altre tema derivat de creences religioses i d'una comarca on encara es jutja la gent segons la casa on han nascut és l'androcentrisme i el sexisme. Trobem models familiars conservadors i arcaics on encara predomina una figura masculina i s'utilitza un llenguatge sexista.

Oportunitats

Malgrat tot, creiem que ens trobem en un moment de canvi i cal aferrar-se a l'oportunitat que ens donen els nous referents, les llibertats que el jovent comença a exigir i la mirada crítica cap al patriarcat i l'heteronormativitat.

PLA D'ACCIÓ

[Escriba aquí]

PLA D'ACCIÓ

Un cop analitzades les dades extretes en la diagnosi establím quatre objectius principals per garantir un pla d'acció que pugui vertebrar actuacions en el context solsoní, adequades a les seves necessitats peculiars:

1. Incorporar la perspectiva LGBTIQ en les diferents àrees de política municipal.
2. Fomentar la visibilització de les persones LGBTIQ.
3. Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i d'identitat de gènere.
4. Crear espais de coordinació i suport per a les persones del col·lectiu i famílies.

Objectiu 1. Incorporar la perspectiva LGBTIQ en les diferents àrees de política municipal.

ACCIÓ	INDICADORS D'AVUACIÓ	ÀREES IMPLICADES	ÀMBITS D'APLICACIÓ
Formar i sensibilitzar el personal de l'Administració	Nombre de persones que han rebut la formació	Totes	Comarcal
Presentar el pla a l'àrea d'igualtat dels ajuntaments implicats amb el lideratge del Consell Comarcal.	Reunions conjuntes	Igualtat	Comarcal
Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en el disseny de les polítiques municipals.	Coneixement del SAI i supervisió de continguts i situacions discriminatòries	Igualtat, Alcaldia	Comarcal
Difondre els drets dels quals disposen les persones LGBTIQ .	Incorporació en el material d'acollida a persones nouvingudes. Difusió a la població de la comarca	Totes	Comarcal
Oferir recursos i formació en l'àmbit escolar i a les famílies.	Nombre d'accions i persones formades	Educació	Comarcal
Oferir recursos i col·laboració als joves	Nombre d'accions. Persones participants	Joventut Salut	Comarcal

[Escriba aquí]

Objectiu 2. Fomentar la visibilitat de les persones LGBTIQ.

ACCIÓ	INDICADORS D'AVUACIÓ	ÀREES IMPLICADES	ÀMBITS D'APLICACIÓ
Impulsar campanyes de sensibilització, prevenció i visibilitat del les persones LGBTIQ.	Nombre d'accions i repercussió	Cultura i comunicació	Comarcal
Promoure referents que possibilitin discursos positius sobre la realitat LGBTI.	Nombre d'accions comunicatives	Comunicació	Comarcal
Donar Suport i organitzar accions en motiu de les dates significatives LGBTIQ.	Nombre d'accions i repercussió	Igualtat, Alcaldia, cultura, SSB.	Comarcal
Assessorar en treballs acadèmics, facilitar informació i recursos sobre la temàtica.	Nombre d'assessoraments	Totes	Comarcal
Promoure campanyes als centres educatius que tinguin com a objectius la sensibilització en vers la realitat LGBTIQ+.	Nombre d'accions	Educació	Comarcal
Incorporar la mirada LGBTIQ+ en les activitats culturals i d'oci.	Nombre d'accions	Cultura	Comarcal

[Escriba aquí]

Objectiu 3. Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i d'identitat de gènere.

Adequar la documentació administrativa i de centres educatius per incloure les realitats diverses LGTBIQ+ i familiars.	Nombre d'adequacions	Igualtat	Comarcal
Establir criteri propi del consistori i de la comarca per facilitar els canvis de nom en documentacions no oficials encara que no hagin dut a terme el canvi de nom legal.	Nombre de canvis registrats	Igualtat	Comarcal
Vetllar per uns espais municipals i comarcals que facilitin la diversitat i respectin el gènere sentit.		Totes les àrees.	Comarcal
Oferir recursos i acompanyament als centres educatius en resposta a demandes sobre identitat de gènere en menors.	Nombre de sol·licituds	Educació	Comarcal
Difondre missatges contra la LGBTIfòbia en festes populars i treballar la temàtica amb entitats implicades en l'organització d'actes.	Nombre d'accions amb missatges	Cultura i Comunicació	Comarcal
Estudiar la personificació jurídica i l'acusació particular del Consell i els ajuntaments en processos legals	Disseny del protocol	Alcaldia, Igualtat	Comarcal

[Escriba aquí]

contra atacs ILGBTIfòbics.			
Promoure projectes que treballin el respecte envers la diversitat sexual i de gènere.	Nombre de projectes	Igualtat	Comarcal
Promocionar materials sobre les persones LGBTI en l'àmbit laboral i afavorir polítiques no discriminatòries en la contractació.	Nombre de materials i empreses sensibilitzades.	Treball	Comarcal

Objectiu 4. Crear espais de coordinació i suport per a les persones LGBTI.

Facilitar la creació d'un grup de treball amb persones LGTBIQ per treballar conjuntament en el desplegament del pla.	Creació del grup	Igualtat	Comarcal
Impulsar espais de trobada per a persones LGTBIQ per compartir interessos comuns.	Creació de l'espai	Igualtat	Comarcal
Crear la taula interadministrativa a la comarca per comptar amb la mirada dels diferents agents del territori per desplegar el pla.	Creació de la taula	Igualtat Alcaldies	Comarcal
Fer difusió del punt SAI com a espai de suport per a les persones LGTBIQ i familiars.	Nombre d'accions de difusió	Igualtat	Comarcal